

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИСТА»

Викладач: *Валецька Оксана Валеріївна,*

кандидат юридичних наук, доцент,
кафедри історії та теорії держави і права

Профайл викладача: <https://chmnu.edu.ua/valetska-oksana-valeriyivna/>

E-mail: oksana.valetska@chmnu.edu.ua

Консультації он-лайн: вівторок з 14.00 до 16.00, **оф-лайн:** за попередньою домовленістю.

Обсяг: : 4.5 кредити ECTS (135 год.) 18 годин лекцій, 36 годин семінари, 81 самостійна робота.

Навчальна дисципліна «Професійна відповідальність юриста» відноситься до вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки, викладається на II освітньому рівні «Магістр» 1 курсі, у 2 семестрі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійна відповідальність юриста» є вдосконалення та поглиблення знань про професійну відповідальність представників юридичної професії, отримання знань про існуючі національні та міжнародні правила і норми професійної поведінки юриста, види відповідальності. Опанування цієї навчальної дисципліни створює умови для формування високих вимог до професійної підготовки кожної особистості та закладає підвалини високоякісного й відповідального ставлення юристів до своїх професійних прав і обов'язків.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є : опанування студентами п'ятого року навчання основних засад професійної відповідальності юриста. Курс містить нормативні стандарти професійної відповідальності у сфері адвокатської, суддівської, прокурорської, нотаріальної діяльності.

Передумови вивчення дисципліни: важливий аспект викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках зі спеціальних дисциплін, таких як «Конституційне право України», «Трудове право», «Судові та правоохоронні органи», «Адміністративне право», тощо. На основі цього розвиваються здібності вмілого тлумачення та застосування етичних норм національного права та міжнародних стандартів деонтологічних норм юристів.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- особливості регулювання суспільних відносин, що виникають під час здійснення юристами різних видів професійної діяльності;
- зміст основних понять курсу: «професійна відповідальність», «відповідальність», «юридична діяльність», «етика юриста», «правова культура юриста» тощо;
- види та зміст вимог, які висуваються законом до осіб, які займаються різними видами юридичної діяльності;

- види і форми відповідальності, які настають за порушення різного роду вимог (в тому числі морально-етичних) представниками юридичних професій;
- систему та зміст законодавчих актів, які встановлюють вимоги до основних юридичних професій в Україні;
- основні засади професійної відповідальності юриста.

Вміти:

- співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.;
- аналізувати конкретні життєві ситуації на предмет визначення наявності чи відсутності порушення юристом норм професійної етики та моралі, пропонувати варіанти вирішення ситуації, оперуючи правовими та іншими соціальними нормами;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- правильно визначати обсяг прав та обов'язків юристів у різних сферах діяльності, визначати правовий механізм їх реалізації в конкретних правовідносинах;
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття, види та форми відповідальності людини і громадянина.

Тема 2. Право, мораль, закон: сутність, взаємозв'язок та роль у професійній юридичній діяльності.

Тема 3. Професійна культура юриста та її вплив на професійну діяльність.

Тема 4. Конфлікти: сутність, причини, різновиди та стадії протікання.

Тема 5. Юридична діяльність та юридична практика.

Тема 6. Психологія стресу.

Тема 7. Міжнародні стандарти професійної діяльності та відповідальності юристів.

Тема 8. Стандарти професійної діяльності та відповідальності юристів України.

Семестровий контроль: іспит.

Види робіт та оцінювання:

Опитування на семінарських заняттях (передбачено 8 відповідей по 5 балів) – до 40 балів;

Письмове опитування на семінарських заняттях, що включає і практичні завдання (передбачено 2 відповіді по 5 балів) – до 10 балів;

Наукова доповідь (1 доповідь 10 балів) – до 10 балів.

Усього за семестр: до 60 балів.

За іспит: до 40 балів.

Технічне забезпечення:

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / MozillaFirefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

Політика щодо дед-лайнів:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності:

Передбачається самостійне виконання індивідуальних, наукових робіт, кейсів, завдань, що виносяться на семінарське заняття. У разі виявлення академічного плагіату робота не зараховується.

Списування під час екзамену (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено. У разі виявлення списування відповідь на екзамені не зараховується.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання усного опитування. Максимальна кількість балів за 1 заняття – 5.

5 балів: відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали: відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали: відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну

частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали: відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал: відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на поверховому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатен навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання виконання письмових відповідей, які включають і практичні завдання (кейсів): встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та правильність розв'язування практичних завдань. Максимальна оцінка – 5 балів.

Критерії оцінювання наукової доповіді з презентацією: актуальність проблеми, ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми, обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел, стильова єдність тексту, наявність наукової новизни, дотримання вимог академічної доброчесності, оформлення використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015. У роботі є вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; використання практики ЄСПЛ; наведення статистичних даних; власні висновки та рекомендації щодо подальшого

вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, наявність візуального супроводу слайдами (відео- та аудіо файлами за бажанням студентів); дотримання обмежень часу; якість усної доповіді; ступінь висвітлення всіх поставлених завдань та наявність власних висновків; оригінальність ідеї, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу. Максимальна оцінка – 10 балів.